มหาวิทยาลัยมหิดล
ข่าวสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล
ISSN 0857 - 989 x ปีที่ 49 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2566
http://www.senate.mahidol.ac.th

ศาสตราจารย์ ดร.นริศรา จันทราทิตย์ ประธานสภาคณาจารย์ เรียนเชิญ ศาสตราจารย์ นพ.บรรจง มไหสวริยะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล บรรยายพิเศษ เรื่อง “นโยบายและทิศทางการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล” ในการประชุมสภาคณาจารย์ สามัญ ครั้งที่ 12/2566 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2566 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.นที รักษ์พลเมือง ชั้น 5 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

สารจากประธานสภาคณาจารย์

โดย ศ.ดร.นริศรา จันทราทิตย์

เนื่องในศุภวาระดิถีขึ้นปีใหม่ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก
โปรดคุ้มครองและดลบันดาลให้ท่านและครอบครัว
ประสบแต่ความสุขความเจริญ มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง มีจิตใจผ่องใส
ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน
สุขสมหวังในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการ

สวัสดีปีใหม่คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่าน

สำหรับข่าวฉบับเดือนธันวาคมนี้ สรุปสาระสำคัญจากปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ทิศทางและมุมมองต่อการขับเคลื่อนการศึกษาระดับอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก” โดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ในการประชุมวิชาการ ระดับชาติ ปอมท. ประจำปี พ.ศ. 2566 ที่จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา และเพื่อให้ประชาคมได้รับทราบถึงการทำงานของสภาคณาจารย์มากยิ่งขึ้น ขอนำเสนอบทความเรื่อง บทบาทหน้าที่ของสภาคณาจารย์ ผ่านคณะกรรมการประจำ 7 ฝ่ายฯ ค่ะ

สภาคณาจารย์ยังคงยึดถือนโยบายที่จะดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้เรียนเชิญผู้บริหารมหาวิทยาลัย รวมไปถึง คณบดี ผู้อำนวยการ ส่วนงานต่าง ๆ มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนา หรือ หาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของนักศึกษา บุคลากร และมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ซึ่งทุกท่านสามารถติดตามการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ได้ทั้งทางเพจ facebook เว็บไซต์ และข่าวสภาคณาจารย์ค่ะ

พบกันใหม่ฉบับหน้า

สารจากประธานสภาคณาจารย์ 2

สาระสำคัญจากปาฐกถาพิเศษ “ทิศทางและมุมมอง ต่อการขับเคลื่อนการศึกษาระดับอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก” 3

บทบาทหน้าที่ของสภาคณาจารย์ ผ่านคณะกรรมการประจำ 7 ฝ่ายฯ 8

คอลัมน์ “กินดี ปลอดภัย ไกลโรค”
เรื่อง กินอาหารตาม DNA 15

ภาพกิจกรรม 19

สาระสำคัญจากปาฐกถาพิเศษ “ทิศทางและมุมมอง ต่อการขับเคลื่อนการศึกษาระดับอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก”

โดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ปอมท. ประจำปี พ.ศ. 2566

เรื่อง อุดมศึกษาอัจฉริยะ : เปิดโอกาสเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Smart University: Open Opportunities for Lifelong Learning)

วันที่ 23 - 24 พฤศจิกายน 2566
ณ หอประชุมพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การประชุมวิชาการระดับชาติ ปอมท. จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือ มุมมองที่มีต่อวิกฤติและโอกาสของอุดมศึกษาไทย รวมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การเตรียมความพร้อมและสามารถปรับตัวเพื่อรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยจัดให้มีการบรรยายพิเศษจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ การเสวนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การนำเสนอผลงานการวิจัยของครูอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ และบุคลากรทั่วไป และพิธีรับโล่รางวัลพระราชทาน “อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ” จำนวน 6 สาขา ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สาขามนุษยศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ สาขาศิลปกรรมศาสตร์ และสาขารับใช้สังคม เพื่อเชิดชูเกียรติอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และอุทิศตนเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ให้เป็นตัวอย่างแก่บุคลากรทางการศึกษา และเพื่อผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย

โดยในปีนี้ ได้รับเกียรติจาก แพทย์หญิง เพชรดาว โต๊ะมีนา ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เป็นประธานในการประชุมวิชาการ และปาฐกถาพิเศษ ทิศทางและมุมมอง ต่อการขับเคลื่อนการศึกษาระดับอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก” โดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

แพทย์หญิง เพชรดาว โต๊ะมีนา ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี อว. ให้เป็นประธานในการประชุมวิชาการ เรื่อง “อุดมศึกษาอัจฉริยะ: เปิดโอกาสเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต" (Smart University: Open Opportunities for Lifelong Learning) กล่าวแสดงความยินดีกับอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.2566 ทั้ง 5 ท่าน ที่ได้รับพระราชทานโล่รางวัลจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และเชื่อมั่นว่าผลงานของอาจารย์ดีเด่นฯ ทั้ง 5 ท่าน จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้เป็นอย่างดี

ประธานในพิธีได้กล่าวถึงหัวข้อการเสวนาวิชาการครั้งนี้ คือ คำว่า Lifelong Learning หรือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นหนึ่งในนโยบายของรัฐมนตรี อว. ที่มุ่งให้มหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่สำหรับเปิดโอกาสสำหรับคนทุกช่วงวัย สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางอนาคตของตนเอง มีความยืดหยุ่นในการเลือกเรียนตามความต้องการของตน มุ่งเน้นเรียนดี มีความสุข มีรายได้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ เพื่อลดภาระของทุกฝ่าย โดยยึดนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง นโยบายของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยสรุปมีดังนี้

1.จัดให้มีระบบการแนะแนว การเรียน และเป้าหมายชีวิต หรือ coaching เพื่อให้ นศ.ได้รับคำแนะนำการแนะแนวที่ถูกต้อง ว่าความต้องการของตลาดแรงงานและอาชีพเป็นอย่างไร

2. จัดให้มีการเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา anywhere anytime เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านการศึกษา โดยหาแนวทางการพัฒนาทักษะวิชาชีพทั้ง upskill reskill

3. ให้ความสำคัญกับ skill จัดระบบการวัดผลทักษะมาตรฐานวิชาชีพ skill certificate ซึ่งสามารถนำไปทำงานได้

4. เพิ่มความยืดหยุ่นการลงทะเบียน ลงทะเบียนโดยไม่จำกัดหน่วยกิต ขอให้มหาวิทยาลัยขยายผลโดยในผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัยได้

5. ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถสร้างรายได้ตั้งแต่เรียน

ในส่วนของการลดภาระผู้สอน อว. จะดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีความคล่องตัว สนับสนุนคณาจารย์ ข้าราชการ บุคลากร ลดภาระงานที่ไม่จำเป็น และสร้างความสุขในการทำงาน มีความมั่นคงและก้าวหน้าในการทำงานอย่างเป็นธรรม

การปรับเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ควรเพิ่มน้ำหนักการประเมินในเรื่องความสำเร็จของผู้เรียน เนื่องจากที่ผ่านมาเกณฑ์การประเมินมุ่งเน้นที่ความสามารถทางวิชาการของอาจารย์เป็นหลัก แต่ในยุคใหม่นี้ อยากให้มุ่งให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง เช่น บัณฑิตสามารถไปทำงานได้ตรงความต้องการของตลาดได้ นอกจากนี้ อว. จะปรับปรุงให้มีการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ให้มีความคล่องตัว มีมาตรฐานและตรวจสอบได้ โดยกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในแต่ละขั้นตอนของการขอตำแหน่งทางวิชาการชัดเจนให้มีมาตรฐานและตรวจสอบได้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับคณาจารย์ สนับสนุนงานวิจัย และนวัตกรรม ให้งานวิจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศ และคาดหวังว่า อว. จะเป็นกระทรวงเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้กับประเทศ และพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป

ปาฐกถาพิเศษ “ทิศทางและมุมมอง ต่อการขับเคลื่อนการศึกษาระดับอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก”
โดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

ในช่วงแรกเริ่มจาก บทเรียนจากอดีต สู่ความท้าทายในปัจจุบันและอนาคต โดยมองว่าสิ่งที่ทุกคนจะได้พบเจอทั้งปัจจุบันและอนาคตอย่างแน่นอนคือ ความท้าทาย แต่จะมากหรือ น้อย ย่อมแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล นอกจากนี้ บางคนอาจมีความพร้อมในการเผชิญความท้าทายต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็สามารถแสวงหาผลประโยชน์ แสดงจุดแข็ง และปิดจุดอ่อนได้ แต่บางสิ่งอาจไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำได้ด้วยตนเองเพียงคนเดียว

เป้าหมายโดยภาพรวมของการศึกษา คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำให้กับกลุ่มคนที่มีสถานะไม่เท่ากัน และสร้างความสามารถในการแข่งขันในมิติต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การผลิต และการบริการ อีกสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันคือ การดูแลทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามกระแสของโลกตามที่ SDGs กำหนดไว้ 17 เรื่อง กว่าครึ่งหนึ่งที่กล่าวถึงเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ปัญหามลพิษ และฝุ่น PM2.5 และอีกเรื่องที่ใกล้ตัว คือ การสืบสานมรดกของชาติ ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญหาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการต่อยอด และสร้างความรักความสามัคคี

ช่วงที่ผ่านมาได้มีความพยายามที่จะช่วยกันการปฏิรูปการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.... พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564 เพื่อเอื้อประโยชน์ในการทำงานร่วมกับภาคเอกชน และเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย และอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำพระราชบัญญัติเกี่ยวกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ที่จะเปิดโอกาสให้เยาวชนที่ออกนอกระบบ หรือ ผู้ที่ทำงานแล้วได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม นอกเหนือจากการปรับปรุง ยังมีการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย ให้มีความทัน

สมัย และรองรับกระแสโลก เป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ หรือ ภาคเอกชน และในส่วนที่ได้ดำเนินการไปแล้วพบปัญหาและอุปสรรคไม่ว่าจะเป็นการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัย การระดมศักยภาพให้มีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น มหาวิทยาลัยวิจัย จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านระบบนิเวศน์ นโยบาย งบประมาณ และบุคลากร เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลาย นำไปสู่การพัฒนาท้องที่ ชุมชน และพัฒนาไปสู่ระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งส่งผลต่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมร่วมกันแบบออนไซต์ แต่ผลกระทบนี้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา Platform ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ไม่เพียงเท่านั้น ยังมีผลกระทบจากงบประมาณและการเงิน การได้รับเงินสนับสนุนลดลง ประกอบกับรายได้มหาวิทยาลัยลดลง เนื่องจากมีจำนวนนักศึกษาลดน้อยลง อาจจะส่งผลต่อความทันสมัยของเครื่องมือในการศึกษา และบุคลากร

ย้อนกลับมามองจากระดับพื้นฐาน ทุกสิ่งอยู่ที่การปรับตัวของเรา ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การฝึกศึกษา การเรียนรู้ มีช่วงหนึ่งที่เกิดกระแสสนับสนุนการมุ่งเน้นการเรียนรู้มากกว่าการศึกษา เนื่องจากมีการตั้งข้อสังเกตว่าการศึกษาเป็นการชี้นำ จึงควรเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาฝีมือให้เกิดความเชี่ยวชาญมากขึ้น เป็นโดยสมัครใจ ให้ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลต่อการประกอบอาชีพ เกิดการพัฒนาในระดับชุมชน สังคม และประเทศ อีกส่วนที่สำคัญมากคือ คน เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพราะปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ตามข้อมูลประชากรประเทศไทยลดลง เนื่องจากมีอัตราการเกิดลดลง 35.7 (ระยะเวลา 8 ปี) ในอนาคตจึงจะมีประชากรวัยแรงงานไม่เพียงพอ จึงควรมีการให้การศึกษาที่ดีตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อชดเชยประชากรเชิงปริมาณด้วยเชิงคุณภาพแทน และนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ด้านความท้าทายด้านเทคโนโลยี จะเห็นว่าเทคโนโลยีเปลี่ยนวิถีชีวิตทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การเดินทาง การทำงาน การดูแลสุขภาพ/คุณภาพชีวิต ตลอดจนกลยุทธ์ในการผลิตสินค้า การบริการ และการตลาด โดยการใช้งาน Cyber Space ระบบดิจิทัล ตลอดจนการใช้บริการผ่าน OTT เช่น Facebook, YouTube, IG และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) จะมีการนำเสนอข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ จำนวนมาก ในเวลาอันสั้น มีการเผยแพร่ข้อมูลเป็นเท็จ และเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดกระแสชี้นำ และเกิดการเปลี่ยนกรอบความคิดในกลุ่มเยาวชนได้ เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในกระบวนการศึกษา การฝึกอบรม และการเรียนรู้ จากการเรียนการสอนแบบ Traditional Classroom โดยใช้กระดานชนวน ไปสู่ Digital Learning Platform ไปสู่ Digital Classroom โดยใช้อุปกรณ์ Computer และ Smart Devices จนก่อให้เกิดคำถามว่า ห้องเรียนจำเป็นอยู่หรือไม่

อาชีพที่เป็นความต้องการ...ปี 2020

- แพทย์ และพยาบาล
- วิศวกรและเทคนิเชียน ด้านต่าง ๆ
  - Digital , ICT , AI , Block Chain , Robot , Simulation ,Metaverse
  - อุตสาหกรรมผลิต Smart Devices
  - อุตสาหกรรมยานยนต์
  - อุตสาหกรรมพลังงาน
  - อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารในอนาคต
  - อุตสาหกรรมการบิน ระบบราง และการเดินเรือ
  - สถาปัตยกรรม การก่อสร้าง และการตกแต่ง
- ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ
- ครู อาจารย์
- ตำรวจ ทหาร และอาชีพอิสระอื่น ๆ

เราจะสร้างคนไปสู่เป้าหมายได้ ต้องผ่านกระบวนการศึกษา การฝึกอบรม และการเรียนรู้ โดยเราต้องมองเห็นถึงปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร การปรับ Mind Set ของครู-อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง การเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเพียงพอ ความเหลื่อมล้ำ ความเสมอภาค และความเท่าเทียม นอกจากมองเห็นปัญหา ยังต้องมองหาโอกาสและความท้าทาย ไม่ว่าจะเป็น *นโยบาย* ที่ไม่ต่อเนื่อง *คน เครื่องมือ/ระบบ* ที่ไม่เหมาะสม หรือ ไม่ทันสมัย *การบริหารจัดการ* อาจร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น *งบประมาณ* ใครอยู่นอกระบบ/ในระบบ ใช้งบประมาณเท่าไหร่ ใช้กองทุน หรือแม้แต่การหารายได้เพิ่มเติม *เทคโนโลยี* หลายกลุ่มเลือกที่จะพัฒนาเทคโนโลนีขึ้นมาใช้เอง *Soft Power* ความเป็นไทย การถ่ายทอดภูมิปัญญา *ธรรมาภิบาล* หลักเหตุผล หลักด้านนิติศาสตร์ การมีส่วนร่วม

เป้าหมายสุดท้ายของคนทุกคน คือ คุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข มีคุณค่า เป็นที่ยอมรับของสังคม การมีสิทธิเสรีภาพ เมื่อเติบโตขึ้น และออกมาสู่สังคมภายนอก และเมื่อเราได้พัฒนาการเรียนการสอนแล้ว เราต่างจะอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ

ในการที่จะการบรรลุเป้าหมาย จำเป็นต้องมีกระบวนการ ลำดับ ขั้นตอน คือ การศึกษา การฝึกอบรม และการเรียนรู้ โดยมีการใช้ครู และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อเน้นให้เกิดสมรรถนะ มีทักษะ และความเชี่ยวชาญ เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว จะก้าวไปสู่การแข่งขัน การสอบเข้าทำงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งนี้จะต้องมีความสุข ความพึงพอใจ มีส่วนสำคัญในการสร้างครอบครัว และชุมชนที่เข้มแข็ง

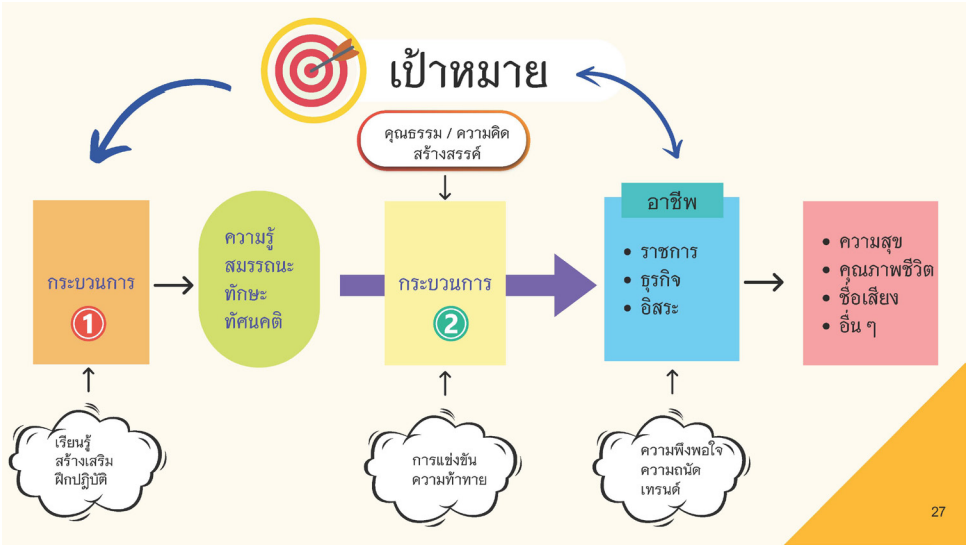

ในส่วนของข้อพิจารณาด้านการอุดมศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หรือ คณาจารย์ จะต้องมีการปรับตัว นิสิต นักศึกษาจะต้องมีทางเลือกมากขึ้น นั่นคือ การพัฒนาหลักสูตรเดิมให้ทันกระแสโลก เปิดโอกาสในการเลือกเรียนรู้ และปรับลดระยะเวลาในการศึกษา โดยให้มีทั้งหลักสูตรแบบระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมถึง Up Skill, Re Skill, New Skill รวมไปถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชน และกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สนับสนุนการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศ มหาวิทยาลัยจะต้องมีส่วนร่วมในการเข้าไปรับรู้รับทราบปัญหาของชุมชน เพื่อจะนำขีดความสามารถของเราเข้าไปร่วมแก้ปัญหา ในด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นั้น เรื่องที่สำคัญที่สุดคือ นโยบายและแผน หากนโยบายไม่ชัดเจน ไม่ต่อเนื่อง จะส่งผลกระทบถึงการจัดสรรงบประมาณ การกำกับดูแล ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการ และเทคโนโลยี เหล่านี้เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น สุดท้ายคือ เรื่องธรรมาภิบาล ที่เราต้องคำนึงถึงผลผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชน ต่อสังคม มากกว่าตนเอง

ปัจจุบันเรามีมหาวิทยาลัยจำนวนมากถึงเกือบ 160 แห่ง มีการขยายวิทยาเขต และยังมีการเพิ่มเติมมหาวิทยาลัยจากต่างประเทศเข้ามา ทั้งในพื้นที่ชายขอบ หรือ พื้นที่ที่อาจมีการเชื่อมโยงของนักศึกษาต่างชาติ โดยหากอาคาร สถานที่ ครู อาจารย์ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ในบางแห่งของมหาวิทยาลัย เกินความต้องการที่จะใช้งาน เราสามารถพัฒนาสิ่งเหล่านั้นเมาเป็นแหล่งเรียนรู้ หรือ ศูนย์เรียนรู้ จัดการสอนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ โดยเป็นการให้บริการแบบไม่มีค่าใช้จ่าย หรือ คิดค่าบริการในอัตราที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งส่วนนี้จะเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ท้ายสุด องค์ปาฐก ได้ฝาก ข้อควรคำนึง ไว้ว่า “*เวลาที่ผ่านไปแล้วไม่อาจย้อนกลับมา เพราะฉะนั้น หากเราคิดเห็นว่าเป็นสิ่งดี ๆ ให้เริ่มต้นทำวันนี้ อย่ารอไปทำพรุ่งนี้ อย่ารอความชัดเจน ต้องพยายามทำ แม้จะเป็นแค่เฟืองตัวเล็ก ๆ และอย่าปิดโอกาสของตัวเอง เมื่อได้รับโอกาส ขอให้กล้านำเสนอ แสดงแนวคิดในทางพัฒนา เพื่อสร้างศักยภาพการอุดมศึกษาของเราให้ทันกระแสโลก ให้ล้ำหน้า 1-2 ขั้น ถือว่าบรรลุสูงสุดในการทำหน้าที่ของคณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา สุดท้ายนี้ ขอให้ทุกท่านมีความพึงพอใจในสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง ในสิ่งที่ได้รับ ไม่แบกโลก ไม่วางโลก เรามีคุณภาพชีวิตที่ดี ใช้ SAM (Sport Art Music) ในช่วงที่เรามีความเครียด หรือ นำมาทำให้เกิดรายได้ ได้*”

mu

บทบาทหน้าที่ของสภาคณาจารย์ ผ่านคณะกรรมการประจำ 7 ฝ่าย ของสภาคณาจารย์ และคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย ที่มีผู้แทนจากสภาคณาจารย์เป็นกรรมการ

บทความโดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญยศ ปลื้มปิติวิริยะเวช
สมาชิกสภาคณาจารย์ ประเภทผู้แทนทั่วไป คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สมาชิกสภาคณาจารย์ชุดใหม่ซึ่งเป็นผู้แทนของทุกส่วนงาน มีการประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรก ในวันพุธที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2566 (พุธสัปดาห์แรกของทุกเดือน) หลังจากเข้ารับหน้าที่ในวันจันทร์ที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยธรรมเนียมปฏิบัติในการประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรกจะมีการให้สมาชิกเลือกเป็นกรรมการประจำของสภาคณาจารย์และเสนอชื่อสมาชิกเพื่อเป็นผู้แทนจากสภาคณาจารย์ในคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย บทความนี้จึงถึงโอกาสทบทวนให้ประชาคมทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาคณาจารย์ รวมถึงให้ประชาคมได้ทราบรายชื่อคณะกรรมการประจำและผู้แทนสภาคณาจารย์ในคณะกรรมาการระดับมหาวิทยาลัยดังกล่าว เพื่อเป็นช่องทางในการให้ข้อมูลจากประชาคมผ่านสภาคณาจารย์ไปยังมหาวิทยาลัยและติดตามผลงานของสภาคณาจารย์ต่อไป

คณะกรรมการประจำของสภาคณาจารย์ ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ พ.ศ. 2553 ข้อ 10 มีดังนี้

- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัย
- คณะกรรมการฝ่ายกิจการบริหารและธรรมาภิบาล
- คณะกรรมการฝ่ายกิจการนักศึกษา
- คณะกรรมการฝ่ายสวัสดิการและสิทธิประโยชน์
- คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมความก้าวหน้าอาจารย์และบุคลากร
- คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
- คณะกรรมการฝ่ายรับเรื่องร้องเรียน
- คณะกรรมการอื่น ๆ ตามที่สภาคณาจารย์เห็นสมควร

โดยหน้าที่ของคณะคณะกรรมการประจำแต่ละฝ่ายดังกล่าว กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ พ.ศ. 2553 ข้อ 11 - 17 และคณะกรรการประจำทุกฝ่ายมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 9 และ ข้อ 20 ได้แก่ พิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ (ตามหน้าที่ของฝ่าย) เสนอต่อสภาคณาจารย์ และเสนอโครงการที่ประสงค์จะทำต่อสภาคณาจารย์เพื่อรับรอง

คณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยที่มีผู้แทนสภาคณาจารย์เป็นกรรมการ ได้แก่

- คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการขอตำแหน่งทางวิชาการ
- คณะกรรมการบริหารฝ่ายกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
- คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการพนักงานมหาวิทยาลัย
- คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยมหิดล
- คณะกรรมการนโยบายหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล
- คณะกรรมการอำนวยการสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล
- คณะกรรมการดำเนินงานบริหารจัดการระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของนักศึกษา
- คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา

โดยหน้าที่ของผู้แทนจากสภาคณาจารย์ เป็นไปตามหน้าที่ของคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยแต่ละชุด

หน้าที่และรายชื่อของคณะกรรมการประจำของสภาคณาจารย์

คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัย

มีหน้าที่พิจารณา และนำเสนอคณาจารย์เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมระดมทุนทางปัญญาและทุนทางสังคมของคณาจารย์ เพื่อร่วมกันทำงานด้านวิชาการ และวิจัย
2. นโยบายการศึกษาและวิจัย
3. มาตรฐานทางวิขาการ และการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ
4. การส่งเสริมการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

กรรมการในฝ่าย ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต จุดประสงค์ ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพล เปียฉ่ำ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.นพ.บุญรัตน์ ทัศนีย์ไตรเทพ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ไตรเพิ่ม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณชฎา ศิริวรรณบุศย์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มรกต เชิดเกียรติกุล

7. รองศาสตราจารย์ ดร.สมลักษณ์ อสุวพงษ์พัฒนา
8. รองศาสตราจารย์ นพ.สัมมน โฉมฉาย
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรัณยานนท์
10. รองศาสตราจารย์ ดร.อุษาวดี อัศดรวิเศษ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย ราชมหา เลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายกิจการบริหารและธรรมาภิบาล

มีหน้าที่พิจารณา และนำเสนอสภาคณาจารย์เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. คุณภาพการบริหารและธรรมาภิบาล
2. การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย
3. นโยบายและแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย
4. พระราชบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
5. การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิอันชอบธรรมของคณาจารย์และบุคลากรมหาวิทยาลัย

กรรมการในฝ่าย ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นสพ.ดุสิต เลาหสินณรงค์ ประธาน
2. อาจารย์ ดร.กิตติชัย ทราวดีพิมุข
3. รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญโรจน์ โชติวิวัฒนกุล
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พญ.จันทิมา รองวิริยะพานิช
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กภ.ระวีวรรณ เล็กสกุลไชย
6. รองศาสตราจารย์ ดร.อุษาวดี อัศดรวิเศษ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพ.อดิศร รัตนโยธา เลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายกิจการนักศึกษา

มีหน้าที่พิจารณา และนำเสนอสภาคณาจารย์เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณาจารย์และนักศึกษา
2. กิจกรรม กีฬา สันทนาการ/นันทนาการ
3. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตนักศึกษา

กรรมการในฝ่าย ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ เสรี ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญยศ ปลื้มปิติวิริยะเวช
3. อาจารย์ ดร.ฐิตารีย์ บุญตันตราภิวัฒน์
4. อาจารย์ ดร.ฐิติ สิริธนากร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิราภรณ์ จันทร์ดา
6. อาจารย์ ดร.นรา ขำคม
7. อาจารย์ บุญมี พวงเพชร
8. อาจารย์ ดร.พัชรพรรณ ศิริวัฒน์ เลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายสวัสดิการและสิทธิประโยชน์

มีหน้าที่พิจารณา และนำเสนอสภาคณาจารย์เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมสวัสดิการและสิ่งเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน
2. การส่งเสริมสวัสดิการในด้านการรับบริการ และรักษาพยาบาลแก่คณาจารย์
3. การส่งเสริมสวัสดิการแก่คณาจารย์และครอบครัวในการดำรงชีพ

กรรมการในฝ่าย ได้แก่

1. อาจารย์ ดร.ธิติคม พัวพันสวัสดิ์ ประธาน

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบแก้ว มโนมัยพิบูลย์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญโรจน์ โชติวิวัฒนกุล
4. อาจารย์ ดร.ฐิตารีย์ บุญตันตราภิวัฒน์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ บรรทัพ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นสพ.ดุสิต เลาหสินณรงค์
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพล เปียฉ่ำ
8. อาจารย์ ทพญ.ปนิดา ภาวิไล
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์
10. อาจารย์ รชตวรรณ เฉียบฉลาด
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.รชยา จินตวลากร
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กภ.ระวีวรรณ เล็กสกุลไชย
13. อาจารย์ ดร.วิภาพรรณ งามประมวญ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณยา โฆสิตะมงคล
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิราณี ศรีใส
16. รองศาสตราจารย์ ดร.สมลักษณ์ อสุวพงษ์พัฒนา
17. รองศาสตราจารย์ นพ.สัมมน โฉมฉาย
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุคนธา งามประมวญ
19. รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ไตรเพิ่ม เลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมความก้าวหน้าอาจารย์และบุคลากร

มีหน้าที่พิจารณา และนำเสนอสภาคณาจารย์เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้านทักษะแห่งวิชาชีพคณาจารย์
2. การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาคมภายในมหาวิทยาลัยมหิดล
3. การเชิดชูและผดุงเกียรติคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหิดล
4. การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของคณาจารย์และบุคลากร

กรรมการในฝ่าย ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ มณีวัชระรังษี ประธาน
2. อาจารย์ ดร.กิตติชัย ทราวดีพิมุข
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต จุดประสงค์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา ธัญญาดี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พญ.จันทิมา รองวิริยะพานิช
6. รองศาสตราจารย์ นพ.จำรูญ ตั้งกีรติชัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยานันต์ หงษ์ฟ้า
8. อาจารย์ ดร.ฐิติ สิริธนากร
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ บรรทัพ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพล เปียฉ่ำ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณชฎา ศิริวรรณบุศย์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.รชยา จินตวลากร
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันวิสาข์ ศรีสุเมธชัย
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิราณี ศรีใส
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพ.อดิศร รัตนโยธา
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัญรัชต์ ธนวิยุทธ์ภัคดี เลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

มีหน้าที่พิจารณา และนำเสนอสภาคณาจารย์เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การเผยแพร่ผลงานและข่าวสารของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย
2. การเผยแพร่ผลงานและข่าวสารการดำเนินงานของสภาคณาจารย์
3. การเผยแพร่ผลงานและข่าวสารของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ต้องไม่ละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น

กรรมการในฝ่าย ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญยศ ปลื้มปิติวิริยะเวช ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบแก้ว มโนมัยพิบูลย์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา ธัญญาดี
4. อาจารย์ บุญมี พวงเพชร
5. อาจารย์ ทพญ.ปนิดา ภาวิไล
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัญรัชต์ ธนวิยุทธ์ภัคดี
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันวิสาข์ ศรีสุเมธชัย
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ มณีวัชระรังษี
9. อาจารย์ รชตวรรณ เฉียบฉลาด เลขานุการ

คณะกรรมการฝ่ายรับเรื่องร้องเรียน

มีหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องเรียน

กรรมการในฝ่าย ได้แก่

1. ประธานสภาคณาจารย์ ประธาน
2. รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ 1
3. รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ 2
4. รองเลขาธิการสภาคณาจารย์
5. ผู้แทนสภาคณาจารย์ในคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัย
6. เลขาธิการสภาคณาจารย์ เลขานุการ

หน้าที่และรายชื่อของคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยที่มีผู้แทนสภาคณาจารย์เป็นกรรมการ

คณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการขอตำแหน่งทางวิชาการ

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ ***รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ไตรเพิ่ม***

มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1) พิจารณากลั่นกรองคุณสมบัติ ผลการสอน และผลงานทางวิชาการ ของผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งผู้ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ให้ได้รับเงินเดือนขั้นสูง ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการกำหนด และแจ้งผู้เกี่ยวข้อง

2) พิจารณาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อประเมินผลงานทางวิชาการ และจริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการของผู้ขอตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งผู้ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ให้ได้รับเงินเดือนขั้นสูง และเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการเพื่อพิจารณา

3) พิจารณาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อประเมินผลงานทางวิชาการเพิ่มเติมจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิฯ ที่ ก.พ.อ. กำหนด และเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการเพื่อดำเนินการต่อไป

4) เสนอความเห็นใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการต่อคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ

5) ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการตามที่คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการมอบหมาย

6) ให้รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยฯ ซึ่งเป็นรองประธานอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ลงนามในหนังสือราชการเพื่อติดต่อประสานงานในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพิจารณากลั่นกรองการขอตำแหน่งทางวิชาการและลงนามในหนังสือที่เกี่ยวกับการดำเนินการพิจารณาการขอตำแหน่งทางวิชาการ

มีการประชุมเดือนละ 1-2 ครั้ง

คณะกรรมการบริหารฝ่ายกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ เสรี*

มีหน้าที่กำหนดนโยบายและกำหนดแนวทางการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล ให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย และให้มีสิทธิแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะเรื่องเพื่อช่วยดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม

มีการประชุมประมาณ 2-3 เดือนต่อครั้ง

คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการพนักงานมหาวิทยาลัย

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *อาจารย์ ดร.ธิติคม พัวพันสวัสดิ์*

มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1) ดำเนินการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ

2) ออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และที่เกี่ยวกับการบริหารกองทุน

3) กำหนดประเภทสวัสดิการที่ให้กับพนักงาน

4) ปฏิบัติการอื่นใดตามข้อบังคับนี้ ที่ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน หรือ ตามที่อธิการบดีมอบหมาย

มีการประชุมปีละ 1-3 ครั้ง

คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นสพ.ดุสิต เลาหสินณรงค์*

มีหน้าที่พิจารณาเรื่องอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ พร้อมเสนอความเห็นและข้อวินิจฉัยในเรื่องอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์นั้นต่อสภามหาวิทยาลัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

มีการประชุมประมาณเดือนละ 1-2 ครั้ง หรือ ขึ้นอยู่กับจำนวนเรื่องอุทธรณ์ฯ

คณะกรรมการนโยบายหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ มณีวัชระรังษี*

มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1) กำหนดนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาหอสมุดและคลังความรู้ ให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย

2) วางนโยบาย และวิธีการเกี่ยวกับการจัดหารายได้ เพื่อการพัฒนาหอสมุดและคลังความรู้

3) ให้คำปรึกษาในการบริหารจัดการของหอสมุดและคลังความรู้

มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง

คณะกรรมการอำนวยการสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญโรจน์ โชติวิวัฒนกุล*

มีหน้าที่ ดังนี้

1) กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

2) ประสานงานกับคณะกรรมการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ในการจัดพิมพ์ผลงานวิชาการในรูปแบบต่างๆ

3) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักพิมพ์เป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

มีการประชุมปีละ 1-2 ครั้ง

คณะกรรมการดำเนินงานบริหารจัดการระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพล เปียฉ่ำ*

มีหน้าที่ ดังนี้

1) ดำเนินงานตามนโยบายและแนวทางการบริหารของคณะกรรมการดำเนินงานบริหารจัดการระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ด้านการจัดการพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการขยะ ด้านการจราจรและความปลอดภัย เป็นต้น

2) ดำเนินงานตามข้อกำหนดหลักเกณฑ์ ประกาศ และมาตรการต่างๆ ของคณะกรรมการดำเนินงานบริหารจัดการระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

3) ดำเนินงานตามข้อเสนอแนะแนวทางกำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานบริหารจัดการระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

4) รายงานผลการดำเนินงานบริหารจัดการต่อคณะกรรมการดำเนินงานบริหารจัดการระบบกายภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

5) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่อธิการบดีมอบหมาย

มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง

คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของนักศึกษา

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ เสรี และ*
อาจารย์ ดร.ฐิติ สิริธนากร

คณะกรรมการนี้จะประกอบด้วยผู้แทนสภาคณาจารย์ จำนวนสองคน เป็นกรรมการ และต้องมาจากต่างส่วนงานกัน มีหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ของนักศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของนักศึกษา ตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

การประชุมขึ้นอยู่กับจำนวนเรื่องอุทธรณ์ฯ

คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา

ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ ได้แก่ *อาจารย์ ดร.พัชรพรรณ ศิริวัฒน์ และ*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญยศ ปลื้มปิติวิริยะเวช

คณะกรรมการนี้จะประกอบด้วยผู้แทนสภาคณาจารย์ จำนวนสองคน เป็นกรรมการ และต้องมาจากต่างส่วนงานกัน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) พิจารณาและวินิจฉัยสั่งการเรื่องที่อุทธรณ์

2) เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือ ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

3) แต่งตั้งบุคคล หรือ คณะบุคคล เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการอุทธรณ์ก็ได้

4) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

การประชุมขึ้นอยู่กับจำนวนเรื่องอุทธรณ์ฯ

คอลัมน์ “กินดี ปลอดภัย ไกลโรค”
จากหนังสือ 45 เรื่องเล่าอาหารและโภชนาการ
กินดี ปลอดภัย ลดโรค
สถาบันโภชนาการ

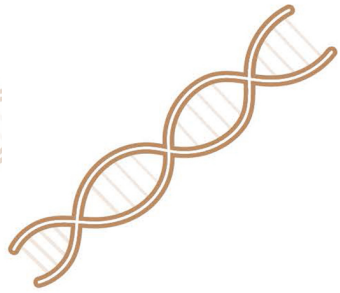

กินอาหารตาม DNA

อ.ดร.ปรารถนา ตปนีย์

สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล

การมีสุขภาพที่ดีสามารถเกิดขึ้นจากหลายปัจจัยด้วยกัน ซึ่งพันธุกรรมถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญ ในปัจจุบันข้อมูลพันธุกรรมเริ่มเข้ามามีบทบาทในการกำหนดอาหาร การให้คำแนะนำด้านโภชนาการ การเลือกกินอาหารต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมต่อความต้องการที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล

แท้จริงแล้วเราทุกคนมีลำดับเบสบนสายรหัสพันธุกรรม หรือที่เรียกว่าดีเอ็นเอ เหมือนกันถึง 99.9% มีเพียงแค่ 0.1% เท่านั้นที่แตกต่างกัน โดยความแตกต่างทางพันธุกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่ คือ ความแปรผันทางพันธุกรรมของลำดับเบสหนึ่งตำแหน่งบนสายดีเอ็นเอ (Single Nucleotide Polymorphism: SNP) หรือ สนิป ซึ่งข้อมูลสนิปนี้สามารถนำมาใช้ในการทำนายความเสี่ยงในการเกิดโรค การตอบสนองต่อยา และการกำหนดอาหารที่เหมาะสมในแต่ละบุคคล การกินอาหารตามดีเอ็นเอ

จึงเปรียบเสมือนกับการตัดชุดให้พอดีกับรูปร่างของผู้สวมใส่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกัน และเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จึงเป็นที่มาของโภชนพันธุศาสตร์ที่เป็นการผสมผสานความรู้ด้านโภชนาการ และข้อมูลจากพันธุกรรม

ตัวอย่าง การศึกษาผลของความแตกต่างทางพันธุกรรมต่อการตอบสนองต่ออาหารที่รับประทานเข้าไป หรือที่เรียกว่า นูทริเจเนติกส์ (Nutrignetics) ได้แก่ การดื่มกาแฟ กับความเสี่ยงในการเกิดโรคหัวใจขาดเลือด จากการศึกษายีน CYP1A2 ซึ่งทำหน้าที่กำจัดคาเฟอีนออกจากร่างกาย พบว่า ความแตกต่างของสนิป หรือการเปลี่ยนของเบสจากเบสอะดีนีน (A) ไปเป็นไซโตซีน (C) บนสายดีเอ็นเอที่ตำแหน่ง 734 ของยีนนี้ ทำให้แบ่งคนออกเป็นสองกลุ่มคือ ผู้ที่สามารถขับคาแฟอีนออกจากร่างกายได้เร็ว (ลักษณะพันธุกรรม AA)

และขับคาแฟอีนออกจากร่างกายได้ช้า (ลักษณะพันธุกรรม AC และ CC) โดยผู้ที่ขับคาแฟอีนออกจากร่างกายได้ช้า หากดื่มกาแฟมากกว่าวันละ 4 แก้วต่อวัน จะเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดโรคหัวใจขาดเลือด ดังนั้นผู้ที่มีลักษณะพันธุกรรม AC และ CC บนสายดีเอ็นเอที่ตำแหน่ง 734 ของยีน CYP1A2 ควรจะดื่มกาแฟไม่เกิน 4 แก้วต่อวัน ในส่วนของการตรวจดีเอ็นเอสามารถทำได้โดยการเก็บตัวอย่างเลือด น้ำลาย หรือเซลล์กระพุ้งแก้ม นำไปวิเคราะห์ผล แต่ในประเทศไทยนั้นการตรวจดีเอ็นเออาจจะยังไม่เป็นที่แพร่หลายในขณะนี้ ไม่เหมือนในต่างประเทศที่มีชุดอุปกรณ์ตรวจดีเอ็นเอโดยการเก็บน้ำลายวางขายตามซูเปอร์มาร์เก็ต หรือร้านขายยา โดยผลตรวจจะมาพร้อมกับข้อมูลสุขภาพที่วิเคราะห์จากผลดีเอ็นเอ รวมถึงคำแนะนำเบื้องต้น

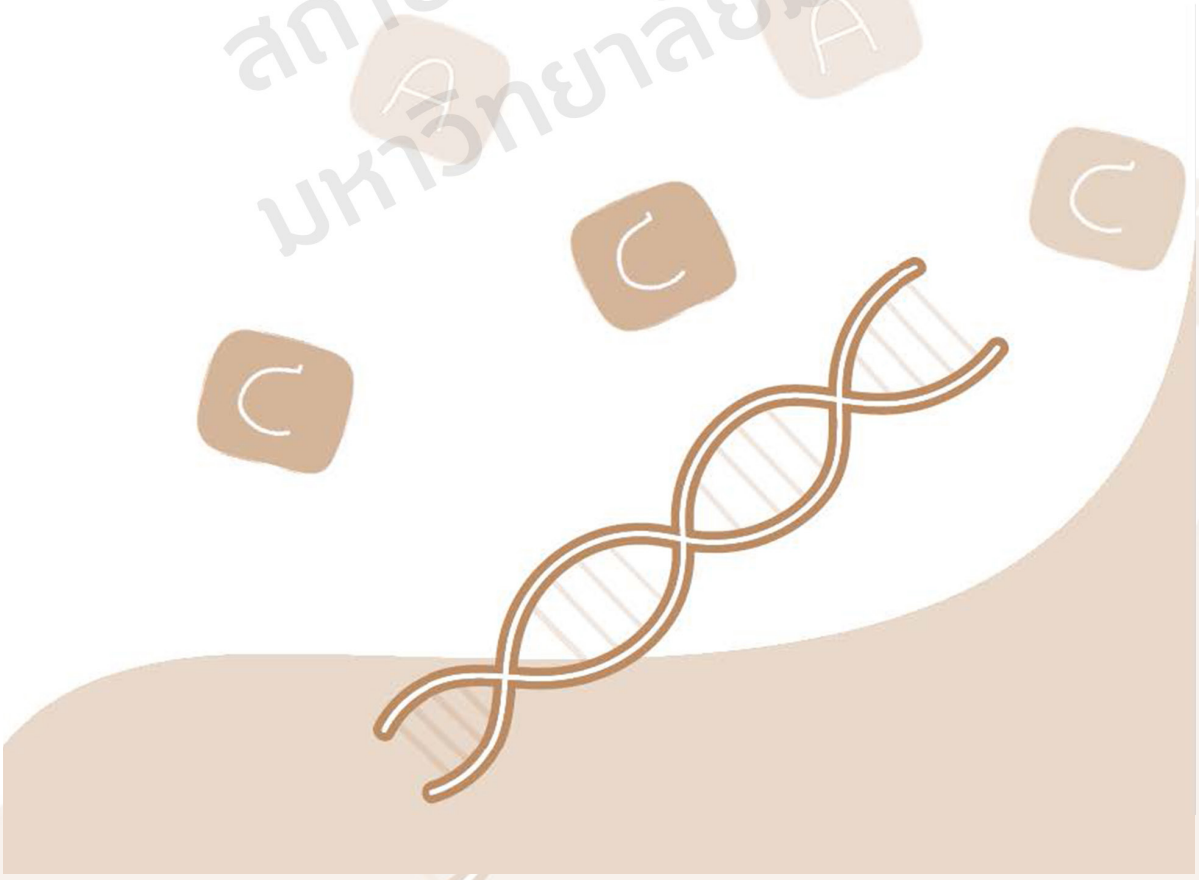

สภาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล

อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากพันธุกรรมที่มีผลต่อสุขภาพ เช่น พฤติกรรมการใช้ชีวิต หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นต้น ข้อมูลพันธุกรรมจึงเป็นส่วนหนึ่งที่นำมาใช้ประกอบการแนะนำการกินอาหารเพื่อให้มีสุขภาพที่ดี

นอกจากนี้หากมีการตรวจดีเอ็นเอและนำข้อมูลมาใช้ในอนาคต ควรมีการคำนึงถึงการเก็บข้อมูลทางพันธุกรรม ให้มีความปลอดภัย และมั่นใจว่าการจัดเก็บข้อมูลพันธุกรรม ไม่เกิดการรั่วไหล การมีผู้ประกอบการที่โฆษณาเกินจริง ชวนเชื่อให้ซื้อผลิตภัณฑ์ที่อ้างถึงข้อมูลทางโภชนพันธุศาสตร์ ที่ยังไม่มีงานวิจัยยืนยันแน่ชัด รวมถึงความเข้าใจผลการตรวจทางพันธุกรรม ที่ระบุถึง “ความเสี่ยง” ของการเกิดโรค อาจทำให้ผู้รับการตรวจมีความวิตกกังวล หากไม่ได้รับคำอธิบายที่ถูกต้อง

ในอนาคตบุคลากรทางการแพทย์และนักกำหนดอาหาร อาจต้องร่วมกันแปลผลข้อมูลดีเอ็นเอและจัดทำคำแนะนำด้านโภชนาการเพื่อแนะนำการกินอาหาร รวมถึงการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม

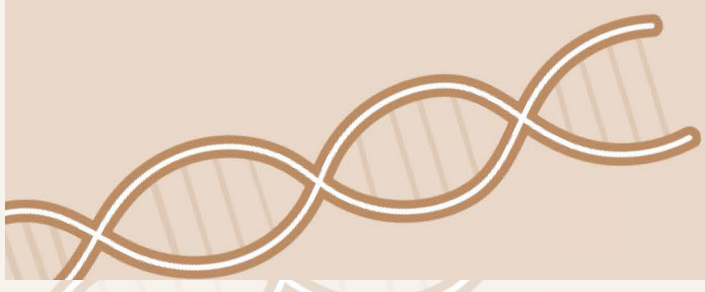

กิจกรรม

ศาสตราจารย์ ดร.นริศรา จันทราทิตย์ ประธานสภาคณาจารย์ พร้อมด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต จุดประสงค์ สมาชิกสภาคณาจารย์ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศล และพิธีถวายราชสดุดี น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2566 ณ อาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

อาจารย์ ดร.ธิติคม พัวพันสวัสดิ์ รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ 1 และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันวิสาข์ ศรีสุเมธชัย รองประธานสภาคณาจารย์ คนที่ 2 ต้อนรับคณะศึกษาดูงานจาก Universitas Brawijaya ประเทศอินโดนีเซีย สาระสำคัญของการศึกษาดูงานครั้งนี้ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประวัติความเป็นมา อำนาจหน้าที่ และลักษณะการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ เมื่อช่วงเช้าของวันที่ 19 ธันวาคม 2566 ณ ห้องประชุม 530 ชั้น 5 อาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา โดยกองวิเทศสัมพันธ์ให้การต้อนรับ

บรรณาธิการแถลง

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญยศ ปลื้มปิติวิริยะเวช

สวัสดี เพื่อน ๆ ชาวมหิดลทุกท่าน

ปีเก่ากำลังจะผ่านไป สภาคณาจารย์ชุดใหม่กำลังเริ่มต้น ข่าวสภาคณาจารย์ฉบับเดือนธันวาคม ส่งท้ายปี พ.ศ. 2566 ขอนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ดังนี้ (1) ภาพข่าวสภาคณาจารย์ในการเชิญอธิการบดีบรรยายเรื่อง “MU: To be World Class” ในโอกาสการประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรกของสภาคณาจารย์ชุดใหม่* เมื่อวันพุธที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ภาพการเข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตร เนื่องในวันพ่อแห่งชาติ ณ อาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา เมื่อวันศุกร์ที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2566 และภาพบรรยากาศการต้อนรับคณะศึกษาดูงานจาก Universitas Brawijaya ประเทศอินโดนีเซีย โดยรองประธานฯ คนที่ 1 และรองประธานฯ คนที่ 2 เมื่อวันอังคารที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2566 (2) บทความถอดเทปการปาฐกถาพิเศษเรื่อง “ทิศทางและนโยบายของ อว. ในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก” โดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมาธิการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วุฒิสภา ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ปอมท.** ประจำปี 2566 ซึ่งมีขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (3) บทความเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของสภาคณาจารย์ ผ่านคณะกรรมการประจำ 7 ฝ่ายของสภาคณาจารย์และคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยที่มีผู้แทนจากสภาคณาจารย์เป็นกรรมการ” เพื่อให้ประชาคมได้ทราบ หรือ ทบทวน บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาคณาจารย์ซึ่งเป็นตัวแทนของคณาจารย์จากทุกส่วนงาน รวมถึงเป็นช่องทางการให้ข้อมูลจากประชาคมผ่านสภาคณาจารย์ไปยังมหาวิทยาลัย และติดตามผลงานของสภาคณาจารย์ชุดใหม่ และปิดท้ายด้วย (4) บทความ “กินอาหารตาม DNA” ในคอลัมน์ประจำ กินดี ปลอดภัย ไกลโรค โดยความอนุเคราะห์จากสถาบันโภชนาการ

สุดท้ายนี้ ขอให้แฟน ๆ ผู้ติดตามข่าวสภาคณาจารย์ สุขสันต์ สดใส สุขภาพกายและใจแข็งแรง ไปเที่ยวหรือ พักผ่อนให้สนุก ปลุกพลังกายและพลังใจ พร้อมรับปี พ.ศ. 2567 ปีมะโรง หรือ ปีมังกรธาตุไม้ และยังคงติดตามรวมถึงการเชิญชวนแฟน ๆ หน้าใหม่เข้ามาติดตามข่าวและการทำงานของสภาคณาจารย์ได้ทางเว็บไซต์และเฟสบุ๊คแฟนเพจสภาคณาจารย์กันนะครับ

แล้วพบกันในฉบับหน้านะครับ

* สภาคณาจารย์ชุดที่ 32 นับตั้งแต่จัดตั้งสภาคณาจารย์ เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2517
** ปอมท. = ที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ข่าวสภาคณาจารย์ เป็นหนังสือในมหาวิทยาลัย และเป็นสื่อระหว่างคณาจารย์ในการรับฟังแลกเปลี่ยนทัศนคติ ข้อคิดเห็น ทั้งด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ และอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย บทความ ข้อคิดจดหมาย เป็นความเห็นของผู้เขียนเท่านั้น มิใช่ความเห็นของสภาคณาจารย์ เกณฑ์การพิจารณาบทความเป็นไปตาม www.senate.mahidol.ac.th/th/regulation.html

บรรณาธิการประจำฉบับ ผศ.ดร.ชาญยศ ปลื้มปิติวิริยะเวช

กองบรรณาธิการ ผศ.ดร.กอบแก้ว มโนมัยพิบูลย์ ผศ.ดร.จรรยา ธัญญาดี ผศ.ดร.ชาญยศ ปลื้มปิติวิริยะเวช อ.บุญมี พวงเพชร อ.ทพญ.ปนิดา ภาวิไล ผศ.ดร.ปรัญรัชต์ ธนวิยุทธ์ภัคดี อ.รชตวรรณ เฉียบฉลาด ผศ.ดร.วันวิสาข์ ศรีสุเมธชัย ผศ.ดร.สันติ มณีวัชระรังษี

ประสานงานกลาง พัชญา วงษ์วันทนีย์ ดาริน พรหมศิลป์

ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม พรศิริ บุญมาวงค์

เจ้าของ สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้น 5 999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170 โทรศัพท์ : 0-2849-6351-2 โทรสาร : 0-2849-6350